

Handläggare
Leila Massih
Telefon: 08-508 09 306

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2015-12-15

Plan för säkra och trygga skolvägar

Remiss från trafikkontoret, dnr T2015-02541

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Marianne Snell
t.f. stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Den 24 september 2015 beslutade trafiknämnden att förslag till Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad skulle skickas ut på remiss och trafiknämnden har nu begärt yttrande från bland annat Östermalms stadsdelsnämnd. Planens syfte är att trafikmiljöerna i skolornas närhet ska vara trygga och säkra samt till att resor till och från skolan i högre grad ska ske utan bil. Planen syftar även till att åstadkomma ett systematiskt arbetssätt för arbetet med skolvägar och barns resande i Stockholm.

Stadsdelsnämnderna har inte ett utpekat ansvar i planen men förvaltningen ser att även nämndernas verksamheter kan bidra till att uppfylla målen. I arbetet med parker ingår att tillföra grönska och förbinda parker och gaturum för att göra det lättare och attraktivare att gå och cykla. Förvaltningen anser att det i det fortsatta arbetet med trygga och säkra skolvägar måste tas hänsyn till barn med funktionsnedsättning.

Vidare ser förvaltningen att förskolan har en roll i arbetet med att skapa möjligheter för nya resvanor och öka andelen gående eller cyklister. I detta arbete ingår att åstadkomma en kunskaps-, attityds- och beteendepåverkan vad gäller trafik och resvanor.

Bakgrund

Den 24 september 2015 beslutade trafiknämnden att förslag till Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad skulle skickas ut på remiss och trafiknämnden har nu begärt yttrande från bland annat Östermalms stadsdelsnämnd. Remissversionen av planen skickas ut till berörda förvaltningar och myndigheter i Stockholms stad, övriga myndigheter och kommuner i Stockholms län, intresseorganisationer och samarbetsorgan samt näringslivet.

Yttrandet ska vara trafikkontoret tillhanda senast den 15 december 2015. Östermalms stadsdelsnämnd har fått förlängd remisstid till den 18 december. Efter insamlingen av synpunkter och omarbetning av förslaget ska planen tas upp i trafiknämnden för godkännande.

Ärendet

Andelen barn som går och cyklar till skolan har minskat de senaste decennierna och allt fler vuxna skjutsar sina barn i bil till skolan och fritidsaktiviteter. Trafikmiljön runt skolorna är inte byggd för att hantera den stora mängden biltrafik, vilket leder till en rörig trafiksituation vid många av stadens skolor och skapar otrygghet. Skjutsningen berövar även barnen glädjen att utforska sin närmiljö och skapa sina egna livsrum. Detta föranleder ett behov av att minska bilresor till skolor samt göra gatorna tryggare och mer trafiksäkra.

Stockholms stads arbete med trygghet och säkerhet vid skolor har tidigare genomförts utifrån en behovsbedömning för de enskilda skolorna, där behovet i första hand uttryckts av skolorna själva eller av aktiva föräldrar. Det riskerar att leda till en ojämlig prioritering, varför mer objektiva metoder behöver identifieras. Därutöver krävs tydligare riktlinjer för hur god trafiksäkerhet och upplevd trygghet kan uppnås i skolornas närmiljö.

Syfte och avgränsningar

Plan för säkra och trygga skolvägar syftar till att trafikmiljöerna i skolornas närhet ska vara trygga och säkra samt till att resor till och från skolan i högre grad ska ske utan bil. Planen syftar även till att åstadkomma ett systematiskt arbetssätt för arbetet med skolvägar och barns resande i Stockholm.

Planen för säkra och trygga skolvägar ska vara användbar och utgöra ett hjälpmedel i dialog inom och mellan förvaltningar, i tidiga planskeden och vid ny- och ombyggnation. Planen ska även vara ett konkret stöd vid diskussion och beslut gällande skolors

lokalisering, utformning av trafikmiljö samt barns resor till och från skolan.

Planen är en del av en konkretisering av framkomlighetsstrategin och en fördjupning av trafiksäkerhetsprogrammet. Trafikkontorets arbete med trygga och säkra skolvägar fokuserar på grundskolor då barn i grundskolan förväntas kunna ta sig på egen hand till och från skolan. Behov av åtgärder vid förskolor och gymnasieskolor bedöms inom ramen för ordinarie trafiksäkerhetsarbete samt inom ramen för arbetet med hastighetsplaner.

Mål och handlingsplan

Tre mål pekar ut en strategisk inriktning för Stockholms stads arbete med barns resor till och från skolan. För samtliga mål är mållåret 2020.

Mål 1: Skapa säkra och trygga skolvägar.

Mål 2: Skapa möjligheter för nya resvanor och öka andelen gående och cyklister.

Mål 3: Skapa ett förvaltningsgemensamt synsätt i arbetet som påverkar skolvägarna.

Handlingsplanen pekar ut vilka åtgärder som Stockholms stad ska arbeta med för att öka trafiksäkerheten, tryggheten och förbättra möjligheterna för barn att gå och cykla säkert till skolan.

Åtgärderna innefattar såväl fysiska åtgärder som beteendepåverkande åtgärder. Planen innehåller även riktlinjer för lämpliga åtgärder och utformningsprinciper vid stadens skolor. I handlingsplanen presenteras vem som ansvarar för respektive åtgärd och vilken status arbetet har. Stadsdelsförvaltningarna har inget utpekad ansvar för någon av åtgärderna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av parkmiljöavdelningen norra innerstaden i samråd med barn- och ungdomsavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till planen för trygga och säkra skolvägar, som bland annat ska bidra till mer jämlika prioriteringar och objektiva metoder. Enligt förvaltningen är planen också ett viktigt underlag för planering av nya skolor i stadsutvecklingsområden.

Förvaltningen håller med planens inriktning om att man genom att planera staden efter barns behov ger förutsättningar för alla att använda de offentliga miljöer och trafikytor som utgör staden. En

stad som är bra för barn är en bra stad för alla. Tillgängliga och trygga gångvägar är till exempel viktiga förutsättningar för rörelsefriheten för äldre och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att det i det fortsatta arbetet med trygga och säkra skolvägar måste tas hänsyn till barn med funktionsnedsättning. Barn med funktionsnedsättning ska också kunna ta sig till skolan och de barn som har behov av skolskjuts ska kunna bli avsläppta tryggt och säkert. För personer med funktionsnedsättning är det av betydelse att separera cykelbanor från gångbanor, inte bara genom en tydlig markering i form av ett streck, utan genom tydliga fysiska avgränsningar. Särskilt viktigt är detta längs de stråk där cykeltrafiken är som intensivast.

I och med att åtgärderna rör gatumiljöer och skolor, innebär det att insatserna främst riktar sig till trafikkontoret och utbildningsförvaltningen. Förskolorna innefattas inte av planen utan behov av eventuella åtgärder vid förskolor bedöms inom ramen för det ordinarie trafiksäkerhetsarbetet samt arbetet med hastighetsplaner. Däremot påverkas de förskolor som ligger i nära anslutning till grundskolor. De skolvägar som är trygga för barn i grundskolan blir också trygga för de förskolebarn som leds till förskolan av en vuxen.

Stadsdelsnämnderna har inte ett utpekat ansvar i planen men förvaltningen ser att även nämndernas verksamheter kan bidra till att uppfylla målen. Till exempel ligger planens syfte i linje med målen i *Den gröna promenadstaden* där en huvudtanke är att det ska finnas gröna promenader i ett sammanhängande nät och att det ska vara lätt och lockande att gå och cykla mellan vardagens viktiga platser. Enligt förvaltningen har de lokala parkplanerna en viktig roll att klargöra sammanhängande parkstråk och visa på hur de kan stärkas. Förutom att göra parkstråk trygga, trivsamma och tillgängliga, arbetar förvaltningen tillsammans med trafikkontoret för att tillföra grönska och förbinda parker och gaturum för att göra det lättare och attraktivare att gå och cykla.

I handlingsplanen anges att alla förvaltningar ska uppmärksamma barns behov vad gäller de fysiska miljöer där barn vistas. Detta har förvaltningen med sig i arbetet med parkupprustningar, där förvaltningen arbetar med olika metoder för att ha dialog med barn och unga. Förskolorna i Norra Djurgårdsstaden har under 2015 haft en dialog med fokus på hur barnen använder sig av den befintliga miljön och vilka värden barnen ser i den.

Vidare ser förvaltningen att förskolan har en roll i arbetet med att skapa möjligheter för nya resvanor och öka andelen gående eller cyklister. I detta arbete ingår att åstadkomma en kunskaps-, attityds- och beteendepåverkan vad gäller trafik och resvanor. Förskolan har ett ansvar gällande att lära barnen i förskolan att vara aktsam i trafiken och prata kring hur man ska bete sig. Förskolan jobbar dagligen med motorik, rörelse, utomhusvistelse och hälsomedvetna strategier, fysisk aktivitet och en trygg relation med närmiljön är en viktig del av verksamheten. Förskolorna använder ofta närmiljön utanför förskolegården som ett utvidgat pedagogiskt rum, där föräldrar ibland lämnar/hämtar sina barn. Barnen promenerar från tidig ålder, lär sig ”trafikvett” och vistas mycket ute, på det sättet visar förskolan vägen för barnen/familjerna och agerar förebild. I Norra Djurgårdsstaden resonerar förskolorna mycket om säker utevistelse utifrån byggsituationen som råder. Barnen har lärt sig mycket om trafikskyltar, fordon, övergångsställen med mera. I Norra Djurgårdsstaden finns gång- och cykeltrafiken inbyggd i planeringen vilket innebär att lämning/hämtning med bil är en försvårande omständighet och inte en underlättande.

Avslutningsvis kan stadsdelsförvaltningarna via receptioner eller medborgarkontor tillhandahålla informationsmaterial som trafikkontoret tar fram vad gäller trygga och säkra skolvägar.

Bilaga

Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad